

Brussel, 19.4.2023
C(2023) 2578 final

ANNEX

BIJLAGE

bij

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

Goedkeuring van de inhoud van een ontwerp voor een verordening van de Commissie betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun verleend aan diensten van algemeen economisch belang verrichtende ondernemingen

BIJLAGE
VERORDENING (EU) .../... VAN DE COMMISSIE
van XXX

**betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het
Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-
minimissteun verleend aan diensten van algemeen economisch
belang verrichtende ondernemingen**

ONTWERP

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 108, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2015/1588 van de Raad van 13 juli 2015 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op bepaalde soorten horizontale steunmaatregelen¹, en met name artikel 2, lid 1,

Na raadpleging van het Adviescomité inzake overheidssteun,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Uit de ervaring die de Commissie heeft opgedaan bij de toepassing van de staatssteunregels op ondernemingen die diensten van algemeen economisch belang in de zin van artikel 106, lid 2, VWEU verrichten, is gebleken dat het plafond beneden hetwelk voordelen die dit soort ondernemingen worden verleend, geacht kunnen worden het handelsverkeer tussen lidstaten niet ongunstig te beïnvloeden of de mededinging niet te verstoren of dreigen te verstoren, in sommige gevallen kan verschillen van het algemene de-minimisplafond dat in Verordening (EU) XXX is vastgesteld. Bij ten minste sommige van deze voordelen bestaat namelijk de kans dat deze een compensatie vormen voor additionele kosten die verband houden met het verrichten van diensten van algemeen economisch belang. Daarnaast is het geografische toepassingsbereik van vele activiteiten die als het verrichten van een dienst van algemeen economisch belang kunnen worden aangemerkt, beperkt.
- (2) Op basis daarvan heeft de Commissie in 2012 Verordening (EU) nr. 360/2012² vastgesteld, die specifieke de-minimisregels bevat voor ondernemingen die diensten van algemeen economisch belang verrichten. Op grond van artikel 2, lid 2, van die verordening moet steun aan ondernemingen die een dienst van algemeen economisch

¹ PB L 248 van 24.9.2015, blz. 1.

² Verordening (EU) nr. 360/2012 van de Commissie van 25 april 2012 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun verleend aan diensten van algemeen economisch belang verrichtende ondernemingen (PB L 114 van 26.4.2012, blz. 8).

belang verrichten, geacht worden het handelsverkeer tussen lidstaten niet ongunstig te beïnvloeden of de mededinging niet te verstoren of dreigen te verstoren, mits het totale bedrag dat de begunstigde onderneming aan steun voor het verrichten van diensten van algemeen economisch belang ontvangt, niet meer dan 500 000 EUR over een periode van drie belastingjaren bedraagt.

- (3) Deze verordening is gewijzigd bij Verordening (EU) 2020/1474 van de Commissie³ om de toepassingsperiode ervan te verlengen tot en met 31 december 2023 en ondernemingen die als gevolg van de COVID-19-pandemie ondernemingen in moeilijkheden zijn geworden, in staat te stellen in de periode van 1 januari 2020 tot en met 30 juni 2021 onder het toepassingsgebied van Verordening (EU) nr. 360/2012 te blijven vallen.
- (4) In het licht van de ervaring die is opgedaan bij de toepassing van Verordening (EU) nr. 360/2012, zoals gewijzigd bij Verordening (EU) 2020/1474, is het passend die verordening te herzien, met name om deze in overeenstemming te brengen met de algemene de-minimisverordening (EU) XXX en omdat zij op 31 december 2023 afloopt.
- (5) Het plafond voor de-minimissteun voor diensten van algemeen economisch belang die één onderneming over een periode van drie jaar per lidstaat mag ontvangen, moet worden verhoogd tot 650 000 EUR. Dit plafond weerspiegelt de inflatie sinds de inwerkingtreding van Verordening (EU) nr. 360/2012 en de verwachte ontwikkelingen tijdens de geldigheidsduur van deze verordening. Dit plafond is noodzakelijk om te garanderen dat maatregelen die onder deze verordening vallen, kunnen worden geacht het handelsverkeer tussen de lidstaten niet ongunstig te beïnvloeden en de mededinging niet te verstoren of dreigen te verstoren.
- (6) De jaren die in aanmerking moeten worden genomen om te bepalen of dat plafond is bereikt, moeten de belastingjaren zijn zoals de onderneming die in de betrokken lidstaat voor fiscale doeleinden gebruikt. De desbetreffende periode van drie opeenvolgende jaren moet op voortschrijdende grondslag worden beoordeeld, zodat bij elke nieuwe verlening van de-minimissteun het totale in het betrokken belastingjaar en in de twee voorgaande belastingjaren aan de-minimissteun verleende bedrag moet worden bepaald. Alle door een lidstaat verleende steun moet daartoe in rekening worden gebracht, zelfs indien deze geheel of ten dele wordt gefinancierd uit middelen van Unie-oorsprong die onder de controle van die lidstaat staan. Het mag niet mogelijk zijn steun die het de-minimissteunplafond overschrijdt, op te splitsen in een aantal kleinere tranches om die tranches onder de toepassing van deze verordening te brengen.
- (7) Een onderneming is, voor de toepassing van de mededingingsregels van het VWEU, elke entiteit, of het nu een natuurlijke persoon of rechtspersoon is, die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop zij wordt gefinancierd⁴. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft verduidelijkt dat een

³ Verordening (EU) 2020/1474 van de Commissie van 13 oktober 2020 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 360/2012 wat betreft de verlenging van de toepassingsperiode ervan en een tijdgebonden afwijking voor ondernemingen in moeilijkheden om rekening te houden met de gevolgen van de COVID-19-pandemie (PB L 337 van 14.10.2020, blz. 1).

⁴ Arrest van het Hof van Justitie van 10 januari 2006, Cassa di Risparmio di Firenze e.a., C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, punt 107.

entiteit “met zeggenschapsdeelnemingen in een vennootschap” die “die zeggenschap [...] daadwerkelijk uitoefent door zich rechtstreeks of indirect met het bestuur ervan bezig te houden”, moet worden geacht deel te nemen aan de economische activiteit van die onderneming. Een dergelijke entiteit moet bijgevolg zelf als een onderneming in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU worden aangemerkt⁵. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft bepaald dat alle entiteiten die (juridisch of feitelijk) onder de zeggenschap staan van dezelfde entiteit, als één onderneming moeten worden beschouwd⁶. Met het oog op rechtszekerheid en om de administratieve rompslomp te verlichten, moet in deze verordening een duidelijke en uitputtende lijst van criteria worden vastgesteld aan de hand waarvan kan worden bepaald wanneer twee of meer ondernemingen in dezelfde lidstaat als één onderneming moeten worden beschouwd. De Commissie heeft uit de vaststaande criteria voor het definiëren van “verbonden ondernemingen” in de definitie van kleine en middelgrote ondernemingen (“kmo’s”) van Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie⁷ en bijlage I bij Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie⁸, de criteria gekozen die dienstig zijn voor de toepassing van deze verordening. Deze criteria moeten, gelet op het toepassingsgebied van deze verordening, van toepassing zijn op zowel kmo’s als grote ondernemingen en moeten garanderen dat een groep verbonden ondernemingen voor de toepassing van de de-minimisregel als één enkele onderneming wordt beschouwd. Ondernemingen die afgezien van het feit dat elk van hen een rechtstreekse band met dezelfde overheidsinstantie of -instanties onderhoudt, geen banden met elkaar onderhouden, mogen niet als onderling verbonden worden behandeld. Daarom moet rekening worden gehouden met de specifieke situatie van ondernemingen die onder de zeggenschap van dezelfde overheidsinstantie of -instanties staan, maar die een zelfstandige beslissingsbevoegdheid kunnen hebben.

- (8) Deze verordening mag alleen van toepassing zijn op steun die voor het verrichten van een dienst van algemeen economisch belang is verleend. De begunstigde onderneming moet dus schriftelijk worden belast met de dienst van algemeen economisch belang waarvoor de steun wordt verleend. Hoewel het besluit waarbij de onderneming met een dienst van algemeen economisch belang wordt belast, de betrokken onderneming in kennis moet stellen van de dienst van algemeen economisch belang waarvoor de steun wordt verleend, hoeft dat besluit niet noodzakelijkerwijs alle nadere gegevens te bevatten die zijn uiteengezet in Besluit 2012/21/EU van de Commissie⁹.
- (9) Gelet op de bijzondere regels die in de sectoren van de primaire productie van landbouwproducten, de visserij en de aquacultuur gelden, gelet op het feit dat ondernemingen in die sectoren zelden met diensten van algemeen economisch belang worden belast en gelet op het risico dat in deze sectoren steunbedragen die onder het in

⁵ Ibid., punten 112 en 113.

⁶ Arrest van het Hof van Justitie van 13 juni 2002, Nederland/Commissie, C-382/99, ECLI:EU:C:2002:363.

⁷ Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (PB L 124 van 20.5.2003, blz. 36).

⁸ Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PB L 187 van 26.6.2014, blz. 1).

⁹ Besluit 2012/21/EU van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, VWEU betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen (PB L 7 van 11.1.2012, blz. 3).

deze verordening vastgestelde plafond blijven, aan de criteria van artikel 107, lid 1, VWEU kunnen voldoen, mag deze verordening niet op die sectoren van toepassing zijn.

- (10) Gezien de overeenkomsten die er zijn tussen de verwerking en afzet van enerzijds landbouwproducten en anderzijds niet-landbouwproducten, moet deze verordening gelden voor de verwerking en afzet van landbouwproducten mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan. In dit verband mogen noch activiteiten op landbouwbedrijven die nodig zijn om een product voor te bereiden voor de eerste verkoop (zoals het oogsten, maaien en dorsen van graan of het verpakken van eieren), noch de eerste verkoop aan wederverkopers of verwerkende bedrijven als verwerking of afzet worden beschouwd.
- (11) Het Hof van Justitie heeft bepaald¹⁰ dat de lidstaten zich, zodra de Unie een regeling voor de totstandbrenging van een gemeenschappelijke marktordening in een bepaalde landbouwsector heeft vastgesteld, moeten onthouden van elke maatregel die daarvan zou afwijken of er inbreuk op zou maken. Daarom mag deze verordening niet van toepassing zijn op steun waarvan het bedrag wordt vastgesteld op basis van de prijs of de hoeveelheid afgenomen of op de markt gebrachte producten. Evenmin mag zij van toepassing zijn op steun waaraan de verplichting is gekoppeld om deze met primaire producenten te delen.
- (12) Deze verordening mag niet van toepassing zijn op exportsteun of steun die afhangt van het gebruik van binnenlandse in plaats van ingevoerde goederen of diensten. Steun ter financiering van de kosten van deelneming aan handelsbeurzen of van studies of consultancydiensten die noodzakelijk zijn om een nieuw of bestaand product op een nieuwe markt in een andere lidstaat of in een derde land te introduceren, mag in de regel niet als exportsteun worden beschouwd.
- (13) Wanneer een onderneming actief is in sectoren die van het toepassingsgebied van deze verordening zijn uitgesloten, maar ook in één of meer andere sectoren, of andere activiteiten verricht, moet deze verordening van toepassing zijn op die andere sectoren of activiteiten, mits de betrokken lidstaat, met passende middelen zoals een scheiding van de activiteiten of een boekhoudkundige scheiding, ervoor zorgt dat de activiteiten in de uitgesloten sectoren geen de-minimissteun genieten. Indien niet kan worden gegarandeerd dat de activiteiten in sectoren waarvoor lagere de-minimisplafonds gelden, slechts tot die lagere plafonds de-minimissteun ontvangen, moet het laagste plafond gelden voor alle activiteiten van de onderneming. Overeenkomstig de beginselen die voor steun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU gelden, moet de-minimissteun geacht worden te zijn verleend op het tijdstip waarop de onderneming krachtens de toepasselijke nationale wetgeving een wettelijke aanspraak op de steun verwerft.
- (14) Om te vermijden dat de in diverse Unie-instrumenten vastgestelde maximale steunintensiteiten worden omzeild, mag de de-minimissteun voor ondernemingen die diensten van algemeen economisch belang verrichten, niet worden gecumuleerd met staatssteun ten behoeve van dezelfde in aanmerking komende kosten indien een dergelijke cumulering ertoe zou leiden dat een steunintensiteit hoger uitkomt dan de

¹⁰ Arrest van het Hof van Justitie van 12 december 2002, Frankrijk/Commissie, C-456/00, ECLI:EU:C:2002:753, punt 31.

intensiteit die in de specifieke omstandigheden van elke zaak door een groepsvrijstellingsverordening of een besluit van de Commissie is vastgesteld.

- (15) Deze verordening mag geen gevolgen hebben voor de toepassing van Verordening (EU) XXX op ondernemingen die diensten van algemeen economisch belang verrichten. De lidstaten moeten, wat betreft de steun voor het verrichten van diensten van algemeen economisch belang, de vrijheid behouden zich te beroepen op ofwel de onderhavige verordening ofwel Verordening (EU) XXX.
- (16) Het Hof van Justitie heeft in zijn Altmark-arrest¹¹ een aantal voorwaarden vastgesteld waaraan moet zijn voldaan opdat compensatie voor het verrichten van een dienst van algemeen economisch belang geen staatssteun vormt. Die voorwaarden zorgen ervoor dat compensatie die beperkt blijft tot de nettokosten die efficiënte ondernemingen maken om een dienst van algemeen economisch belang te verrichten, geen staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU vormt. Indien niet aan die voorwaarden wordt voldaan, vormt de compensatie staatssteun die op grond van de toepasselijke Unieregels verenigbaar kan worden verklaard. Om te voorkomen dat deze verordening wordt toegepast om de voorwaarden van het Altmark-arrest te omzeilen en om te vermijden dat op grond van deze verordening de-minimissteun wordt verleend die het handelsverkeer ongunstig beïnvloedt doordat deze wordt gecumuleerd met een andere compensatie voor dezelfde dienst van algemeen economisch belang, mag de op grond van deze verordening verleende steun niet worden gecumuleerd met enige andere compensatie ten behoeve van diezelfde dienst, ongeacht of deze staatssteun vormt op grond van het Altmark-arrest dan wel verenigbare staatssteun is op grond van Besluit 2012/21/EU of van Mededeling 2012/C 8/03 van de Commissie¹². Daarom mag deze verordening niet van toepassing zijn op compensatie ontvangen voor het verrichten van een dienst van algemeen economisch belang ten behoeve waarvan ook andere vormen van compensatie worden verleend, tenzij die andere compensatie de-minimissteun is in de zin van andere de-minimisverordeningen en de in deze verordening vastgestelde regels inzake cumulering in acht worden genomen.
- (17) Met het oog op transparantie, gelijke behandeling en correcte toepassing van het de-minimisplafond moeten alle lidstaten dezelfde berekeningsmethode toepassen. Om de berekening te vergemakkelijken, moeten steunbedragen die in een andere vorm dan een subsidie worden verleend, naar hun bruto-subsidie-equivalent worden omgerekend. Ter berekening van het subsidie-equivalent voor andere transparante soorten steun dan subsidies of voor in verschillende tranches uit te keren steun, moeten marktpercentages worden gebruikt die van toepassing zijn op het tijdstip dat dit soort steun wordt verleend. Met het oog op een eenvormige, transparante en eenvoudige toepassing van de staatssteunregels moeten, voor de toepassing van deze verordening, de

¹¹ Arrest van het Hof van Justitie van 24 juli 2003, Altmark Trans GmbH en Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, punten 88-93.

¹² Mededeling van de Commissie – EU-kaderregeling inzake staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst (2011) (PB C 8 van 11.1.2012, blz. 15).

referentiepercentages die thans zijn vastgelegd in Mededeling 2008/C 14/02 van de Commissie¹³, als marktpercentages gelden.

- (18) Met het oog op transparantie, gelijke behandeling en een doelmatige monitoring mag deze verordening enkel gelden voor transparante de-minimissteun. Transparante steun is steun waarvan het exacte bruto-subsidie-equivalent vooraf kan worden berekend zonder dat een risicoanalyse moet worden uitgevoerd. Een dergelijke precieze berekening is bijvoorbeeld mogelijk voor subsidies, rentesubsidies en belastingvrijstellingen waarvoor een maximum geldt, of voor andere instrumenten die in een maximum voorzien dat garandeert dat het desbetreffende plafond niet wordt overschreden. De vaststelling van een maximum betekent dat de lidstaat, zolang het precieze steunbedrag niet bekend is, moet aannemen dat het bedrag gelijk is aan het maximum, om te garanderen dat diverse steunmaatregelen tezamen het in deze verordening vastgestelde plafond niet overschrijden en om de regels inzake cumulering toe te passen.
- (19) Steun vervat in kapitaalinjecties mag alleen als transparante de-minimissteun worden beschouwd indien het totale bedrag aan door de overheid ingebrachte kapitaalinjecties onder het de-minimisplafond blijft. Steun vervat in risicofinancieringsmaatregelen in de vorm van investeringen in aandelenkapitaal of hybride kapitaal, als bedoeld in de richtsnoeren inzake risicofinanciering¹⁴, mag alleen als transparante de-minimissteun worden beschouwd indien het met de betrokken maatregel verstrekte kapitaal onder het de-minimisplafond blijft.
- (20) Steun vervat in leningen, waaronder ook de-minimisrisicofinancieringssteun in de vorm van leningen, moet als transparante de-minimissteun worden beschouwd indien voor het berekenen van het bruto-subsidie-equivalent de marktrentepercentages zijn gebruikt die van toepassing zijn op het tijdstip van de steunverlening. Om de behandeling van kleine, kortlopende leningen te vereenvoudigen, moet een duidelijke regel worden vastgesteld die gemakkelijk is toe te passen en die rekening houdt met zowel het bedrag als de looptijd van de lening. Leningen die zijn afgedekt door zekerheden ten belope van ten minste 50 % van het leningbedrag en die ten hoogste ofwel 3 250 000 EUR en een looptijd van vijf jaar ofwel 1 625 000 EUR en een looptijd van tien jaar betreffen, moeten worden beschouwd als leningen met een bruto-subsidie-equivalent dat het de-minimisplafond op grond van deze verordening niet overschrijdt. Dit is gebaseerd op de ervaring van de Commissie, de inflatie sinds de inwerkingtreding van Verordening (EU) nr. 360/2012 van de Commissie en de verwachte ontwikkelingen tijdens de geldigheidsduur van deze verordening. Gezien de moeilijkheden die zijn verbonden aan het bepalen van het bruto-subsidie-equivalent van steun die wordt verleend aan ondernemingen die wellicht niet in staat zijn de lening terug te betalen, mag deze regel niet op dergelijke ondernemingen van toepassing zijn.
- (21) Steun vervat in garanties, met inbegrip van de-minimisrisicofinancieringssteun in de vorm van garanties, moet als transparant worden beschouwd indien het bruto-subsidie-equivalent is berekend op basis van de safe-harbour-premies die voor het betrokken

¹³ Mededeling van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld (PB C 14 van 19.1.2008, blz. 6).

¹⁴ Mededeling van de Commissie – Richtsnoeren inzake staatssteun ter bevordering van risicofinancieringsinvesteringen (PB C 508 van 16.12.2021, blz. 1).

soort onderneming in een mededeling van de Commissie zijn vastgesteld¹⁵. Om de behandeling van kortlopende garanties ten behoeve van maximaal 80 % van een betrekkelijk kleine lening te vereenvoudigen, moet een duidelijke regel worden vastgesteld die gemakkelijk is toe te passen en die rekening houdt met zowel het bedrag als de looptijd van de garantie. Deze regel mag niet gelden voor garanties voor onderliggende transacties die geen lening zijn, zoals garanties voor eigen-vermogenstransacties. Daarnaast kunnen de lidstaten voor het berekenen van het bruto-subsidie-equivalent van garanties een methode gebruiken die bij de Commissie is aangemeld op grond van een andere op dat tijdstip toepasselijke verordening van de Commissie op het gebied van staatssteun, en door de Commissie is goedgekeurd als in overeenstemming met de garantiemededeling¹⁶ of een mededeling ter vervanging daarvan, mits de goedgekeurde methode uitdrukkelijk is toegespitst op het soort garanties en het soort onderliggende transacties die in het kader van de toepassing van deze verordening in het geding zijn. Gezien de moeilijkheden die zijn verbonden aan het bepalen van het bruto-subsidie-equivalent van steun die wordt verleend aan ondernemingen die wellicht niet in staat zijn de lening terug te betalen, mag deze regel niet op dergelijke ondernemingen van toepassing zijn.

- (22) Wanneer een de-minimissteunregeling via financiële intermediairs wordt uitgevoerd, moet erop worden toegezien dat de financiële intermediairs geen staatssteun ontvangen. Dit kan bijvoorbeeld door te eisen dat financiële intermediairs die een staatsgarantie genieten, een marktconforme premie betalen of elk voordeel volledig aan de eindbegunstigden doorberekenen, of door het de-minimisplafond en andere voorwaarden van deze verordening op het niveau van de intermediairs in acht te nemen.
- (23) Bij aanmelding door een lidstaat moet de Commissie nagaan of een maatregel die geen subsidie, lening, garantie, kapitaalinjectie, risicofinancieringsmaatregel in de vorm van een investering in aandelenkapitaal of hybride kapitaal, belastingvrijstelling waarvoor een maximum geldt of ander instrument dat voorziet in een maximum is, een bruto-subsidie-equivalent oplevert dat het de-minimisplafond niet overschrijdt en dus onder het toepassingsgebied van deze verordening kan vallen.
- (24) De Commissie moet kunnen controleren dat de staatssteunregels in acht worden genomen en in het bijzonder dat, wanneer op grond van de de-minimisregels steun wordt verleend, de desbetreffende voorwaarden in acht worden genomen. De lidstaten moeten, in overeenstemming met het in artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde beginsel van loyale samenwerking, de vervulling van deze taak vergemakkelijken door de nodige instrumenten vast te stellen om te waarborgen dat het totale bedrag dat eenzelfde onderneming aan de-minimissteun voor het verrichten van diensten van algemeen economisch belang ontvangt, het totale toegestane plafond niet overschrijdt. De lidstaten zijn verplicht tot monitoring van de verleende steun om ervoor te zorgen dat de plafonds niet worden overschreden en de regels inzake cumulering worden nageleefd. Om aan die monitoringverplichting te voldoen, moet de betrokken lidstaat volledige informatie over de verleende de-minimissteun verstrekken in een register op nationaal of Unieniveau en controleren of door een nieuwe steunverlening het desbetreffende plafond niet wordt overschreden.

¹⁵ Bijvoorbeeld de mededeling van de Commissie betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun in de vorm van garanties (PB C 155 van 20.6.2008, blz. 10).

¹⁶ Ibid.

- (25) Gelet op het rechtmatige belang van transparantie bij het verstrekken van informatie aan het publiek over het gebruik van overheidsmiddelen, concludeert de Commissie, bij de afweging van de behoefte aan transparantie tegen de rechten uit hoofde van de gegevensbeschermingsregelgeving, dat het gerechtvaardigd is de naam van de begunstigde van de steun bekend te maken wanneer de begunstigde van de steun een natuurlijke persoon is of een rechtspersoon met de namen van natuurlijke personen. Transparantieregels moeten zorgen voor een betere naleving van de regels, een sterkere verantwoordingsplicht, collegiale toetsing en uiteindelijk voor een doeltreffendere besteding van overheidsmiddelen.
- (26) Deze verordening doet geen afbreuk aan de voorwaarden van het Unierecht inzake overheidsopdrachten of aanvullende uit het VWEU of uit sectorale Uniewetgeving voortvloeiende voorwaarden.
- (27) Aangezien de Commissie de-minimissteun verleend aan diensten van algemeen economisch belang verrichtende ondernemingen geregeld moet herzien, moet de geldigheidsduur van deze verordening worden beperkt.
- (28) Na het verstrijken van deze verordening moeten de lidstaten voor onder deze verordening vallende de-minimissteun beschikken over een aanpassingsperiode van zes maanden,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Toepassingsgebied

1. Deze verordening is uitsluitend van toepassing op steun verleend aan ondernemingen die een dienst van algemeen economisch belang in de zin van artikel 106, lid 2, VWEU verrichten.
2. Deze verordening is niet van toepassing op:
 - (a) steun verleend aan in de sectoren visserij en aquacultuur actieve ondernemingen, die onder Verordening (EU) nr. 1379/2013 van het Europees Parlement en de Raad¹⁷ vallen;
 - (b) steun verleend aan in de primaire productie van landbouwproducten actieve ondernemingen;
 - (c) steun verleend aan in de sector verwerking en afzet van landbouwproducten actieve ondernemingen, in de volgende gevallen:
 - i) wanneer het steunbedrag wordt vastgesteld op basis van de prijs of de hoeveelheid van dergelijke van primaire producenten afgenomen producten die door de betrokken ondernemingen op de markt worden gebracht;

¹⁷ Verordening (EU) nr. 1379/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 houdende een gemeenschappelijke marktordening voor visserijproducten en aquacultuurproducten, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1184/2006 en (EG) nr. 1224/2009 van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 104/2000 van de Raad (PB L 354 van 28.12.2013, blz. 1).

- ii) wanneer de steun afhankelijk wordt gesteld van de voorwaarde dat hij geheel of ten dele aan primaire producenten wordt doorgegeven;
 - (d) steun voor activiteiten die verband houden met de uitvoer naar derde landen of lidstaten, namelijk steun die direct aan de uitgevoerde hoeveelheden is gerelateerd, steun voor de oprichting en exploitatie van een distributienet of steun voor andere lopende uitgaven in verband met activiteiten op het gebied van uitvoer;
 - (e) steun die afhangt van het gebruik van binnenlandse in plaats van ingevoerde goederen en producten.
3. Wanneer een onderneming actief is in de in lid 2, punten a), b) of c), bedoelde sectoren en ook actief is in één of meer van de sectoren of andere activiteiten verricht die onder deze verordening vallen, is deze verordening alleen van toepassing op die sectoren of activiteiten en op steun die voor die sectoren of activiteiten wordt verleend, mits de betrokken lidstaat, met passende middelen zoals een scheiding van de activiteiten of een boekhoudkundige scheiding, ervoor zorgt dat de activiteiten in de van het toepassingsgebied van deze verordening uitgesloten sectoren geen overeenkomstig deze verordening verleende de-minimissteun genieten.

Artikel 2

Definities

1. Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:
 - (a) “landbouwproducten”: de in bijlage I bij het VWEU vermelde producten, met uitzondering van de in Verordening (EU) nr. 1379/2013 vermelde visserij- en aquacultuurproducten;
 - (b) “verwerking van landbouwproducten”: een bewerking van een landbouwproduct die een product oplevert dat nog steeds een landbouwproduct is, met uitzondering van activiteiten op landbouwbedrijven die nodig zijn om een plantaardig of dierlijk product voor de eerste verkoop voor te bereiden;
 - (c) “afzet van landbouwproducten”: het in voorraad hebben of uitstallen van een landbouwproduct met het oog op verkoop, te koop aanbieden, leveren of op enige andere wijze verhandelen, met uitzondering van de eerste verkoop door een primaire producent aan wederverkopers of verwerkingsbedrijven en alle activiteiten waarmee een product voor een dergelijke eerste verkoop wordt voorbereid; verkoop door een primaire producent aan eindverbruikers wordt als afzet van landbouwproducten beschouwd indien die verkoop plaatsvindt in daarvoor bestemde afzonderlijke lokalen.
2. “Eén onderneming” omvat voor de toepassing van deze verordening alle ondernemingen die ten minste één van de volgende banden met elkaar onderhouden:
 - (a) één onderneming heeft de meerderheid van de stemrechten van de aandeelhouders of vennoten van een andere onderneming;
 - (b) één onderneming heeft het recht de meerderheid van de leden van het bestuurs-, leidinggevend of toezichthoudend orgaan van een andere onderneming te benoemen of te ontslaan;

- (c) één onderneming heeft het recht een overheersende invloed op een andere onderneming uit te oefenen op grond van een met die onderneming gesloten overeenkomst of een bepaling in de statuten van laatstgenoemde onderneming;
- (d) één onderneming die aandeelhouder of vennoot is van een andere onderneming, heeft op grond van een met andere aandeelhouders of vennoten van die andere onderneming gesloten overeenkomst als enige zeggenschap over de meerderheid van de stemrechten van de aandeelhouders of vennoten van die onderneming.

Ondernemingen die via één of meer andere ondernemingen één van de in de punt 2, a) tot en met d), bedoelde banden onderhouden, worden ook als één onderneming beschouwd.

Artikel 3

De-minimissteun

1. Steun verleend aan ondernemingen voor het verrichten van een dienst van algemeen economisch belang wordt geacht niet aan alle criteria van artikel 107, lid 1, VWEU te voldoen – en is dus vrijgesteld van de verplichting tot aanmelding uit hoofde van artikel 108, lid 3, VWEU – indien deze aan alle in deze verordening vastgestelde voorwaarden voldoet.
2. Het totale bedrag aan de-minimissteun dat per lidstaat wordt verleend aan één onderneming die diensten van algemeen economisch belang verricht, ligt niet hoger dan 650 000 EUR over een periode van drie belastingjaren. De periode van drie belastingjaren wordt vastgesteld op basis van de belastingjaren zoals de onderneming die in de betrokken lidstaat toepast.
3. De de-minimissteun wordt geacht te zijn verleend op het tijdstip waarop de onderneming krachtens de toepasselijke nationale wet- en regelgeving een wettelijke aanspraak op de steun verwerft, ongeacht de datum waarop de de-minimissteun aan de onderneming wordt betaald.
4. Het in lid 2 vastgestelde plafond van 650 000 EUR is van toepassing ongeacht de vorm van de de-minimissteun of het met die steun nagestreefde doel en ongeacht of de door de lidstaat verleende steun geheel of ten dele wordt gefinancierd uit middelen van Unie-oorsprong die onder de controle van die lidstaat staan.
5. Voor de toepassing van het in lid 2 vastgestelde plafond wordt steun als een subsidiebedrag uitgedrukt. Alle bedragen die worden gebruikt, zijn brutobedragen vóór aftrek van belastingen of andere heffingen. Wanneer steun in een andere vorm dan een subsidie wordt verleend, is het steunbedrag het bruto-subsidie-equivalent van de steun.
6. Van steun die in tranches wordt uitgekeerd, wordt door discontering de waarde op het tijdstip van de verlening ervan berekend. De rentevoet die bij discontering wordt gehanteerd, is de disconteringsvoet die op het tijdstip van de steunverlening van toepassing is.
7. Wanneer het desbetreffende in lid 2 vastgestelde plafond door de verlening van nieuwe de-minimissteun voor diensten van algemeen economisch belang zou worden overschreden, komt deze nieuwe steun in zijn geheel niet in aanmerking voor het voordeel van deze verordening.

8. In het geval van fusies of overnames wordt alle de-minimissteun die voordien aan elk van de fuserende ondernemingen is verleend, in aanmerking genomen om te bepalen of nieuwe de-minimissteun voor de nieuwe of de overnemende onderneming het desbetreffende plafond overschrijdt. De-minimissteun die vóór de fusie of overname rechtmatig is verleend, blijft rechtmatig.
9. Indien één onderneming in twee of meer afzonderlijke ondernemingen wordt gesplitst, wordt de vóór de splitsing verleende de-minimissteun toegerekend aan de onderneming die de steun genoot, hetgeen in beginsel de onderneming is die de activiteiten overneemt waarvoor de de-minimissteun werd gebruikt. Indien deze toerekening niet mogelijk is, wordt de de-minimissteun evenredig toegerekend op basis van de boekwaarde van het aandelenkapitaal van de nieuwe ondernemingen op het daadwerkelijke tijdstip van de splitsing.

Artikel 4

Berekening van het bruto-subsidie-equivalent

1. Deze verordening is alleen van toepassing op steun waarvan het bruto-subsidie-equivalent vooraf precies kan worden berekend zonder dat een risicoanalyse moet worden uitgevoerd (“transparante steun”).
2. Steun vervat in subsidies of rentesubsidies wordt als transparante de-minimissteun beschouwd.
3. Steun vervat in leningen wordt als transparante de-minimissteun beschouwd indien:
 - (a) tegen de begunstigde geen collectieve insolventieprocedure loopt en hij niet beantwoordt aan de criteria volgens het nationale recht om, op verzoek van zijn schuldeisers, aan een collectieve insolventieprocedure te worden onderworpen. In het geval van grote ondernemingen verkeert de begunstigde in een situatie die vergelijkbaar is met een kredietrating van ten minste B-, en
 - (b) voor de lening zekerheden zijn gesteld van ten minste 50 % van de lening en het een lening betreft van ofwel 3 250 000 EUR met een looptijd van vijf jaar ofwel 1 625 000 EUR met een looptijd van tien jaar. Indien een lening wordt toegekend voor een bedrag dat lager ligt dan die bedragen of voor een looptijd van minder dan respectievelijk vijf jaar of tien jaar, wordt het bruto-subsidie-equivalent van die lening berekend als een overeenkomstig deel van het desbetreffende in artikel 3, lid 2, vastgestelde plafond, of
 - (c) het bruto-subsidie-equivalent is berekend op basis van het referentiepercentage dat van toepassing is op het tijdstip van de steunverlening.
4. Steun vervat in kapitaalinjecties wordt alleen als transparante de-minimissteun beschouwd indien het totale door de overheid ingebrachte bedrag het de-minimisplafond niet overschrijdt.
5. Steun vervat in risicofinancieringsmaatregelen in de vorm van investeringen van aandelenkapitaal of hybride kapitaal wordt alleen als transparante de-minimissteun beschouwd indien het aan één onderneming verstrekte kapitaal het de-minimisplafond niet overschrijdt.
6. Steun vervat in garanties wordt als transparante de-minimissteun behandeld indien aan

de volgende voorwaarden is voldaan:

- (a) tegen de begunstigde loopt geen collectieve insolventieprocedure en hij beantwoordt niet aan de criteria volgens het nationale recht om, op verzoek van zijn schuldeisers, aan een collectieve insolventieprocedure te worden onderworpen. In het geval van grote ondernemingen verkeert de begunstigde in een situatie die vergelijkbaar is met een kredietrating van ten minste B-, en
 - (b) de garantie bedraagt niet meer dan 80 % van de onderliggende lening en het gaat ofwel om een gegarandeerd bedrag van 4 875 000 EUR en een garantie met een looptijd van vijf jaar, ofwel om een gegarandeerd bedrag van 2 437 500 EUR en een garantie met een looptijd van tien jaar. Indien het garantiebedrag lager ligt dan die bedragen of de garantie wordt toegekend voor een periode van minder dan respectievelijk vijf of tien jaar, wordt het bruto-subsidie-equivalent van die garantie berekend als een overeenkomstig deel van het desbetreffende in artikel 3, lid 2, vastgestelde plafond, of
 - (c) het bruto-subsidie-equivalent is berekend op basis van de safe-harbour-premies die in een mededeling van de Commissie zijn vastgesteld, of
 - (d) voordat hij ten uitvoer wordt gelegd,
 - i) is de methode voor het berekenen van het bruto-subsidie-equivalent van de garantie bij de Commissie aangemeld op grond van een andere op dat tijdstip toepasselijke verordening van de Commissie op het gebied van staatssteun, en door de Commissie goedgekeurd als in overeenstemming met de garantiemededeling of een mededeling ter vervanging daarvan, en
 - ii) is die methode uitdrukkelijk toegespitst op het soort garanties en het soort onderliggende transacties die in het kader van de toepassing van deze verordening in het geding zijn.
7. Steun vervat in andere instrumenten wordt als transparante de-minimissteun beschouwd indien het instrument voorziet in een maximum dat garandeert dat het desbetreffende plafond niet wordt overschreden.

Artikel 5

Cumulering

1. Overeenkomstig deze verordening verleende de-minimissteun wordt niet gecumuleerd met staatssteun ten behoeve van dezelfde in aanmerking komende kosten of met staatssteun voor dezelfde risicofinancieringsmaatregel indien deze cumulering ertoe zou leiden dat een steunintensiteit of steunbedrag hoger uitkomt dan de hoogste toepasselijke steunintensiteit die of het hoogste toepasselijke steunbedrag dat in de specifieke omstandigheden van elke zaak is bepaald door een groepsvrijstellingsverordening of besluit van de Commissie.
2. De-minimissteun op grond van deze verordening mag worden gecumuleerd met de-minimissteun op grond van andere de-minimisverordeningen tot het in artikel 3, lid 2, vastgestelde plafond.
3. De-minimissteun op grond van deze verordening wordt niet gecumuleerd met compensatie voor dezelfde dienst van algemeen economisch belang, ongeacht of deze

staatssteun vormt of niet.

Artikel 6

Monitoring

1. Wanneer een lidstaat voornemens is overeenkomstig deze verordening de-minimissteun aan een onderneming te verlenen, stelt deze de onderneming schriftelijk in kennis van het als bruto-subsidie-equivalent uitgedrukte voorgenomen steunbedrag, van de dienst van algemeen economisch belang waarvoor die steun wordt verleend en van het feit dat het de-minimissteun betreft, met een rechtstreekse verwijzing naar deze verordening en de titel en de vindplaats ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.
2. Wanneer op grond van deze verordening in het kader van een regeling de-minimissteun wordt verleend aan verschillende ondernemingen en in het kader van deze regeling aan die ondernemingen uiteenlopende bedragen aan individuele steun worden verleend, kan de betrokken lidstaat ervoor kiezen deze verplichting te vervullen door de ondernemingen een vast bedrag mee te delen dat met het in het kader van die regeling maximaal uit te keren steunbedrag overeenstemt. In dergelijke gevallen wordt het vaste bedrag gebruikt om te bepalen of het in artikel 3, lid 2, vastgestelde plafond in acht is genomen.
3. Alvorens de steun te verlenen, verlangt de lidstaat van de onderneming die de dienst van algemeen economisch belang verricht, een verklaring in schriftelijke of elektronische vorm waarin alle andere de-minimissteun wordt vermeld die zij op grond van deze verordening of van andere de-minimisverordeningen gedurende de twee voorgaande belastingjaren en het lopende belastingjaar heeft ontvangen.
4. De lidstaten zorgen ervoor dat een centraal register voor de-minimissteun beschikbaar wordt gesteld dat volledige informatie bevat over alle de-minimissteun die door een autoriteit in de betrokken lidstaat is verleend aan ondernemingen die diensten van algemeen economisch belang verrichten. Het centraal register voor de-minimissteun wordt opgezet binnen zes maanden na de inwerkingtreding van deze verordening. Het centraal register voor de-minimissteun wordt zo opgezet dat de informatie gemakkelijk toegankelijk is. De informatie wordt gepubliceerd in een open spreadsheet-dataformaat waarmee de gegevens kunnen worden doorzocht, opgehaald, gedownload en gemakkelijk op internet kunnen worden bekendgemaakt, bijvoorbeeld in CSV- of XML-formaat. Het centraal register voor de-minimissteun is toegankelijk via een website zonder beperkingen, dus ook zonder voorafgaande registratie van gebruikers. Bij wijze van alternatief kunnen de lidstaten in een register op Unieniveau volledige informatie verstrekken over alle de-minimissteun die door een autoriteit in de betrokken lidstaat is verleend, indien een dergelijk register beschikbaar komt. De lidstaten maken de in lid 6 bedoelde informatie over alle door een autoriteit in de betrokken lidstaat verleende de-minimissteun uiterlijk twintig werkdagen na de verlening van de steun bekend in het centraal register op nationaal of Unieniveau. De leden 1 tot en met 3 zijn niet meer van toepassing op een lidstaat vanaf het tijdstip waarop de informatie van het centraal register op nationaal niveau of, bij wijze van alternatief, Unieniveau een periode van drie belastingjaren voor alle door die lidstaat verleende de-minimissteun bestrijkt.
5. De lidstaat verleent de nieuwe de-minimissteun op grond van deze verordening pas

nadat hij zich ervan heeft vergewist dat de nieuwe steun het totale bedrag aan de-minimissteun dat aan de betrokken onderneming is verleend, niet zodanig doet toenemen dat het in artikel 3, lid 2, vastgestelde plafond wordt overschreden, en dat aan alle in deze verordening vastgestelde voorwaarden is voldaan.

6. De lidstaten maken de volgende informatie bekend in het centraal register voor de-minimissteun op nationaal of Unieniveau:
 - (a) identificatie van de begunstigde, met inbegrip van de naam van de begunstigde en de identificatiecode (identificatienummer en identificatietype) van de begunstigde;
 - (b) steunbedrag;
 - (c) datum van de steunverlening;
 - (d) steunverlenende autoriteit;
 - (e) steuninstrument;
 - (f) betrokken sector waarop de compensatie is gericht op basis van de statistische classificatie van economische activiteiten in de Europese Gemeenschap die is vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 1893/2006 van het Europees Parlement en de Raad¹⁸.
7. De lidstaten leggen dossiers aan die alle informatie bevatten met betrekking tot de toepassing van deze verordening. Deze dossiers bevatten alle informatie die nodig is om te kunnen aantonen dat aan de voorwaarden van deze verordening is voldaan. De dossiers betreffende individuele de-minimissteun worden gedurende tien belastingjaren vanaf de datum van de steunverlening bewaard. Voor de-minimissteunregelingen worden de dossiers bewaard gedurende tien jaar, te rekenen vanaf de datum van de laatste individuele steunverlening op grond van dat soort regeling.
8. De betrokken lidstaat verstrekt de Commissie op haar schriftelijk verzoek binnen twintig werkdagen, of binnen de langere termijn die in het verzoek is vastgesteld, alle informatie die de Commissie nodig acht om te kunnen nagaan of aan de voorwaarden van deze verordening is voldaan, en met name het totale bedrag aan de-minimissteun op grond van deze verordening en van andere de-minimisverordeningen dat een onderneming heeft ontvangen.

Artikel 7

Overgangsbepalingen

1. Deze verordening is van toepassing op de-minimissteun voor het verrichten van diensten van algemeen economisch belang die is verleend vóór de datum van inwerkingtreding van deze verordening, mits de steun aan alle in deze verordening vastgestelde voorwaarden voldoet. Steun voor het verrichten van diensten van algemeen economisch belang die niet aan deze voorwaarden voldoet, wordt beoordeeld overeenkomstig de relevante besluiten, kaderregelingen, richtsnoeren, mededelingen en

¹⁸ Verordening (EG) nr. 1893/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 tot vaststelling van de statistische classificatie van economische activiteiten NACE Rev. 2 en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 3037/90 van de Raad en enkele EG-verordeningen op specifieke statistische gebieden (PB L 393 van 30.12.2006, blz. 1).

bekendmakingen.

2. Individuele de-minimissteun die tussen 25 april 2012 en 31 december 2023 is verleend en aan de voorwaarden van Verordening (EU) nr. 360/2012 voldoet, wordt geacht niet aan alle criteria van artikel 107, lid 1, VWEU te voldoen en is bijgevolg vrijgesteld van de aanmeldingsverplichting van artikel 108, lid 3, VWEU.
3. Na het verstrijken van de geldigheidsduur van deze verordening of indien de verordening wordt gewijzigd, kan elke de-minimissteunregeling die aan de voorwaarden van deze verordening voldoet, nog gedurende zes maanden geldig worden uitgevoerd.

Artikel 8

Inwerkingtreding en toepassingsperiode

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2024.

Zij is van toepassing tot en met 31 december 2030.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor de Commissie

De voorzitter
Ursula von der Leyen